

♦ LVNA ♦

16. SAJANDI TÄHED

Eurooplased saabusid Ameerikasse
mõned aastakümned tagasi. Esimesed seiklejad
on ümber planeedi purjetanud. Maa on ümmargune,
pole kahtlustki. Kuid tavainimeste ja tolle aja teadlaste jaoks
ei ole planeedid ja tähed sellised, nagu meie neid tunneme.

Näiteks Kuud peetakse täiuslikuks keraks.

Maa on – välja arvatud üksikute valgustatute jaoks –
universumi keskmes liikumatult paigal.

Päike tiirleb selle ümber – nii on kirjas kõigis pühades
ja ilmalikes raamatutes. Üksnes vähesed julgevad
vastupidist väita. Galileo teeb seda.

Galileo Galilei sündis 1564. aastal Pisas, Firenze hertsogi Cosimo de' Medici linnas, ühes paljudest linnriikidest, milleks toleaeagne Itaalia oli jagatud.

Pisa on vana linn, mis oli keskajal oluline merekeskus. Galileo ajal on seal mainekas ülikool ja botaanikaaed, linna kaitsevad sakilised müürid. Sel ajal hakkab Pisa lõpuks toibuma katkust ja näljahädast.

1. Mina, Galileo

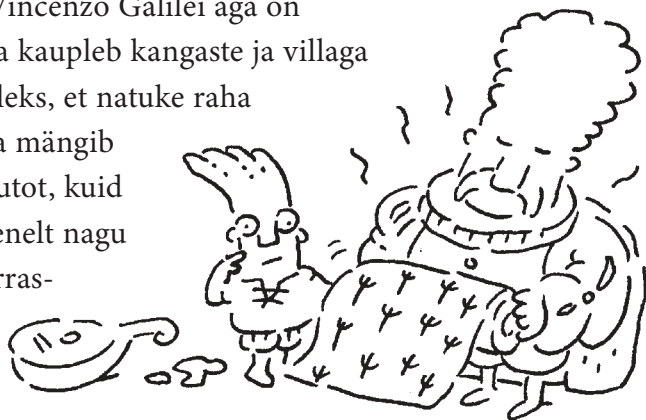
Tere kõigile! Tere neile, kes seda raamatut loevad, tere mu eakaaslastele San Francisco kvartalist ja jõnglastele, kes elavad müüride varjus.

Ma usun, et olen ainuke oma klassis, kes õpib lugemist.

Kõik teised on käsitöölise ja kaupmeeste pojad. Neil on vaja ainult rehendamist osata.

Minu isa Vincenzo Galilei aga on muusik. Ta kaupleb kangaste ja villaga üksnes selleks, et natuke raha teenida. Ta mängib orelit ja lautot, kuid riietub peenelt nagu tõeline härrasmees.

Isa õpetab aadlike võsukestele muusikat. Ta käib läbi haritud, kõrgeist soost inimestega, kes on sellised peened nagu minu ema Giulia Ammannati, kes on kõigi sõnul tõeline daam.

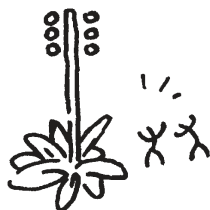

Võib-olla selle pärast karjubki ta meie peale alalõpmata. Ta noomib mind, sest ma jooksen tänavale mängima, ja noomib mu isa, sest too laseb meil elada sellises majas, sellises linnaosas. Niisugune elu ei ole tema ega ta perekonna vääriline.

Võib-olla on tal õigus. Liiga sageli olen ma sadamas laevade juures, kus laaditakse maha kaugetelt maadelt pärit loomi ja kaupsid.

Liiga sageli olen ma
vangla akende all,
kust kuuleb vangide ja
piinatavate hala.

Mõnikord leiab ema mind botaanikaaiast, kus kasvavad
Ameerikast pärit ennenägematud taimed. Teinekord
Cavalieri väljakult, kus harjutavad Püha Stefanuse ordu
sõdurid.

Pisast väljas
seiklen ma harva.
Sealne tasandik
on ikka veel
kohati soine ja
ebatervislik. Ning
kes palavikku
jääb, see sureb.

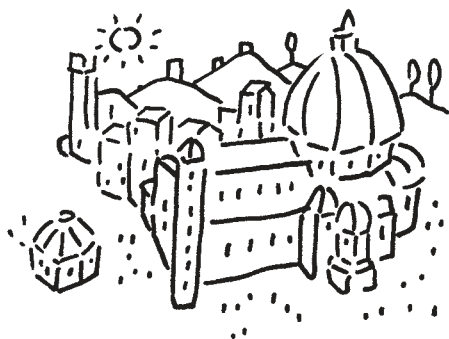
Kui Galileo on veel poisike, peetakse matemaatikat samamoodi kunstiks nagu muusikat. Kõige haritumad aadlikud tegelevad nende mõlemaga. Näiteks need kaks Prantsuse härrasmeest, kes on saadikud Inglismaa õukonnas. Nad on toonud kuningale terve rea imelisi kingitusi: astronoomiainstrumentid ja lauto, mis oli Galileo isa lemmikpill.

(Holbein noorema maal)

2. Pagan küll, mul on kõht tühi

Nüüd olen ma
Firenzes, maailma
kõige kaunimas
linnas. Vähemasti
väidab seda isa, kes
on siin sündinud ja
töötab siin. Tegelikult
elame küngastel, linna-
südamest kaugel.

Isa Vincenzo õpetab mind ise, ta ütleb, et minu jaoks pole
piisavalt häid õpetajaid. Tegelikult pole tal heade jaoks
lihtsalt raha. Ta õpetab mulle grammatikat, kreeka keelt ja
klassikalist kirjandust. Kuid eeskätt muusikat: flööti ja
orelit. Ta teeb seda meeleldi ja kirega, sest muusika on
tema elu, tema rõõm.

See ajab aga marru ema Giulia, kes tahaks hoopis rohkem
raha, tahaks endale rohkem riideid ja lastele toitu.

